

Передплата на „Буковину“

платна в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
 - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
 - інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
- Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокое число 10 сотиків.

Оголошення коштують по 10 сотиків від однопальцевої стрічки або її місця дрібним друком (петіт). При кількохразових або при річних замовленнях значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,

виходить що дня крім неділей і свят.

Редакция, администрация і експедиция

„Буковини“

в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

Число телефону 176.

Адрес для телеграмм: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 10—11. рано і 2—3. пополудни крім неділей і свят.

Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламаций неопечатані вільні від порта. Рукописи ввертає редакция лише за попередним застереженням і залученем поштової належності.

Циркулярі яко прилоги коштують по 2, 3 і 4 сотики від штуки.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Парляментарні вісти.

(Ситуация в парламенті. — Здобутки послів-радикалів. — Качанам не ведець ся).

Відень, 13. марта 1909.

В парляментарних кругах припускають, що рада державна утримає ся, бо послы великих сторонництв не допустять до її розбиття. Президент палати Патай бере ся енергично до роботи, так що за два дні докінчено 3 наглі внесення, іменню Шустершича про угорський аграрний банок в Босні, Страньського про змішуване адміністрації в справи судові і Кльофаха в справі агента провокаційного Машика.

Вчера (в п'ятницю) в вечер розпочато дебату над 1. читанем контингенту рекрутів.

З українського клубу призначений на бесідника до сеї справи п. Василька, правдоподібно в понеділок або в вівторок (14. або 15. с. м.) прийде до слова. Між послами говорять, що, як тільки перейде предложення про рекрутів в палаті, Вінерт добровільно уступить а на его місце мав би після комбінацій деяких послів прийти бувший президент палати і теперішній міністер торговлі др. Вайскірхнер. Ся вість поки що не має певної підстави і полягає тільки на комбінаціях.

Для утримання парламенту був би Вайскірхнер як раз з огляду на его енергію і визначні здібности дуже відповідним. Майже всі сторонництва між ними

і Русини відносять ся з певною симпатією до его особи.

Про Вінерта говорять, що він в разі уступлення, мав би стати намісником нижньої Австрії на місце Кільмансегга, що незабаром має піти на пенсію.

*

На яких сімдесять чеських послів парляментарних припадає одинацьох радикалів. Та хочаби показати перед світом, що ніби то нема більших патріотів понад них, і сподіючи ся таким способом здобути більше мандатів при слідуючих виборах, почали чеські послы-радикали, як відомо в останній сесії парляментарній робити такі галабурди, що правительство було примушене замкнути сесію і післати послів домів.

Таким чином впала під стіл вся та робота, яку послы були розпочали в користь бідного народу, як знесення домового податку, так званого „горлового“, скорочення військової служби і т. и. Та всю роботу, що вже мала ся була закінчити в короткім часі, треба тепер розпочинати наново.

Гадав би хтось, що може чеські послы радикали здобули тим своїм криком і свистом хто знає що за користі для свого народу. Та стало ся як раз противно. Так як тих кільканадцять радикалів на Буковині наносять рускому народови свою підпольною роботою тільки шкоду, так само й стало ся і з чеськими послами-радикалами. Доки ридили справами чеського народу такі випробовані мужі як Слизак, Зачек і др., доти вело ся Чехам

дуже добре. Они мали по кількох своїх міністрів, діставали від правительства річично грубі міліони на запомоги для своїх інституцій і всілякі інші уступки навіть коштом Німців. Аж як задумали чеські послы-радикали взяти провід чеського народу у свої руки і вигнати по радикальному таки одним замахом всіх Німців з краю, троюдячи свій нарід проти Німців та вживаючи в парламенті труб та бубнів, від тогди стало рвати ся Чехам зі всіх боків. На їх галабурди замкнено парламент і утворено нове міністерство, в яким засіли Чехами сильно зненавиджені особи а крім одного чеського міністра не взято туди ні одного Чеха. Се міністерство розпочало сейчас строге судове слідство проти провідників чеської радикальної партії за давні гріхи, в наслідок чого арештовано багатьох з них, конфісковано їх газети а навіть тягано до протоколу самих послів-радикалів. І так як гордо пішли сі послы по замкненню сесії домів, так знов дуже пригноблені вертали они до Відня назад. Та щоби сего не показати, почали знов ніби галасувати, але до трубок і бубнів не мали вже більше відваги. І так покричали, покричали тай нарешті перестали, видячи, що сим своїм поведенем збурили проти себе не лиш правительство але й всіх інших послів, ба навіть всі прочі чеські послы не хотіли йти гуляти з ними на лід.

І в нашім рускім клубі, заявив один з найкрайніших послів-радикалів на останнім клубовім засіданню, що переконав ся, що ті всі полекші, які одержали рускі послы для свого народу від правительства

Карл Міа.

Кооперация, а робітничая партія у Франції.

(Далше).

Се результати індивідуальні, які треба знати. Треба би спитати кожду спілку, щоб можна сказати, оскільки її члени завдячують їй добробит.

Дальших результатів кооперации не мож поракувати франками і сантимами, подібно як і самого пастя. Від коли вона існує в Англії, подала міліонам людей та принесла в дім міліардів фамілій, немов який різдвяний подарунок не лиш дешевий харч, чого не годить ся запізнавати, а й цінніші добра, значить оглядність в видатках і страх перед довгами і кредитом, безпечність перед будучиністю та чувство якоїсь нової гідности та той золотий промінь, що вистає на те, аби озирати найбіднійшу хатину, надією, яка повстає вже з самого поступу. який каже добачати иньший поступ.

Коли у Франції — я признаю се без ніякої трудности — результати середні, то не важко найти причину того.

Єї треба шукати єдино в тім факті, що кілько раз Французи злучують ся в товариство, мають на опі багато більше свій власний хосен, чим інтерес стоваришени.

Ну скаже мені хтось може, чому хотіли би, щоб було инакше! Спілка є для членів, а не члени для спілки.

Без сумніву, се здаєсь правда, а все таки фальшиве. Як члени, особливо в початках, не відчують конечности пожертвувати в певній мірі свої інтереси інтересам загальним, то стоваришене

ніколи не зможе розвивати ся. Коли приміром, щоб не оставитись при абстракції, за кождим обчисленням, члени спішать сховати в кишені всі знеки, то капітал не зможе ніколи зрости до солідних розмірів, немов птах, якому хто стриге крила в міру того, як вони наростають; він ніколи-б не міг піднести в гору. Тому то й ми маємо консумційні спілки, що існують 15 і 20 літ тай удались цілковито, а все таки не зросли від їх основани. Треба би посвятити частину зисків і то можливо найбільшу, розвиткови стоваришени, чи то в виді збільшеня капіталу, чи ще більше в виді видатків загального інтересу, щоби сильніше повязати членів спілки між собою. Висшість англійських товариств становить іменню те, що вони так роблять: не лиш багато членів лишає свої дивіденди в касі товариства, а надто на підставі статутів вони посвятиють значну часть своїх зисків організації бібліотек, читалень, відчитів, концертів, чайних вечерів, на закупно віль, а навіть замків з парками, якіб були для їх членів місцями для проходу, сходин і т. и. Подивіть ся, чим є побіч них наші консумційні спілки. Членів нігде не видно, вони не знають себе, вони не знають нічого більше про спілку, як вивіску, що виднів ся на склепі, до якого вони приходять, або радше посипають свої жінки на закупно. Під такими умовами кооперация не є жива, вона не є особою моральною, — то нічого більше як примана.

Кажуть нам, що все таки кооперация не pozwoliť робітникам викупити капітали і весь матеріал продукційний, який обчислюють на пересадну цифру 150 міліардів. Та, думаю, коопераций ніколи не висловлювали сеї смішної претенсії.

Вони не мають до того найменшої охоти. Ся ідея викупу знарядів продукції, се ідея колективістична, а ніяким чином спілкова.

Нема сумніву, що коли ходить о землю, то мужики мусять її купити, коли хочуть посідати. Та дотично капіталів річ має ся инакше: їх не треба купувати, їх витворюєсь, коли хоче ся. До того робітники-спілковці хочуть дійти, значить, самі витворити нові капітали і потрібні знаряди продукції, а тим усунути мало помалу теперішній спосіб продукції, спосіб капіталістичний, як его називають. Чи-ж то нерозумна претенсія, як запевняють більшість економістів і дільників? Чому? Чим-же витворено теперішні капітали? Колективісти нам відповідають: зисками забраними наперед з праці робітників. Добре, чому-ж би потому робітники, коли вони задержать від тепер кооперациєю зиски для себе, не змогли-б добути з того рівновартний капітал. Припустім, після думки соціалістів, що всі існуючі капітали є добутком крадежи. Алеж вони мусіли витворити ся єдино ошадженем краденого добра і чому-ж би сесе, маючи таку творчу силу у минувшости, не мало єї більше на будуче?

Кажуть нам, що єї великі пляни є химерні, бо окружене, серед якого мусить існувати сегочасний промисл, є окруженем великої продукції, та що наші робітні або склепи спілкові не пристосовані до сего окруження. Тому, що вони надають ся лишень для дрібної продукції, стане ся, що замість усунути капіталістичні робітні побідоносною конкуренцією, противно їм доведе ся, зникнути.

На се я відповім, що ті, котрі сьпівають похоронний марш дрібному промислови, зникнуть

в остатних двох роках, досягнути тільки в наслідок розважної тактики. Обструкційною політикою, значить такою, якої жадають всі радикали взагалі, ми не досягнули би були нічого тим більше, що ческих послів в трое більше як наших, а таки вони не йдуть одною дорогою з послами-радикалами, боячи ся, щоби тим не втратити і то, що мають.

Наводжу се навмисне, щоби наш загальний пізнав, куди може завести наш наряд радикальна тактика, може вже спам'ятають й наших радикалів, що ледво опустили шкільну лавку а вже би хотіли перевернути все горі корінем. Най ті панови знають, що такою тактикою наряд руский певно не ушасливлять, а скорше запропащать. Може спам'ятає наших радикалів і той факт, що, як бачимо з різних дописів в „Буковині“, навіть ті панове учителі, на яких вони покладали свої надії, виступають явно проти радикальної партії. Може отворять їм очі і те, що навіть їх крайні-учителі відсилають назад „Громадянина“, по мимо того, що їм сю газетку все накидують.

*

Сими днями промовив в парламенті посол Марков, славнозвісний зі своєї великої прихильності до матушки Росії. Всі послы очікували з певністю, що так, як минулого року, розпочне свою бесіду знов по московски та стане вихвалювати царство російське і твердити приналежність руского народу до него. Та на здивоване нас всіх стало ся сим разом зовсім иначе. Не лише, що не говорив сего всего, але й домагав ся навіть особного міністра-крайня не для Москалів але для Малоросів і для Русинів з Галичини. Отже д. Марков вже признає, що і Русини існують, наколи тогідного року запевняв на чім світ стоїть, що весь руский наряд в Галичині і на Буковині то гірші Москалі.

Не знати, що спонукало его до так наглої зміни своїх переконань? Чи не та обставина, що може вже й его виборці, рускі хлібороби, відпекують ся Московщини, бо посол Марков адає ся навіть не мав вже відваги кандидувати і до галицького союму тогідного року.

Таке саме діє ся і з приятелями нашого Багатірца. Від часу, як він виявив свою прихильність до Росії занадто ви-

разно, їдучи до Петербурга і тримаючи там провокаційні бесіди; від часу, як ему притяли крила, виточуючи ему так зі стони правительства як і консисторії дисциплінарку, від тогди відтягають ся від него один по одному его колишні прихильники, признаючи, що Багатірець загнав ся задалеко. Та він втратив ґрунт під ногами не лиш в своїм повіті, де тільки разів кандидував і все перепадав, але навіть у своїй громаді, иначе би не компетував о худе місце катихити при гімназії в Кіцмани, покидаючи ситу парохію. Дивно нам тільки, як міг він рішити ся на такий крок, подавати просьвіту — науку тим Українцям, котрих так дуже ненавидить! Видко, вже горсточка кацапських киричників хилить ся скорим кроком до свого цілковитого упадку, від якого не годні вї уратувати і московські рублі...

Буковинець.

3 внутрішніх справ.

3 державної ради.

Відень, 16. марта. (Кб.) Палата послів продовжила дебату над предложеном контингенту рекрутів, підчас якої говорили послы Ессер, Шахінгер, Штернберґ і Ланґ за кончностістю ухвалення предложених головно з огляду на заграничну ситуацію.

Ессер застерігав ся рішучо проти військових уступок в користь Угорщини. Послы Зайц і Свіргіна заступали становище, що з принципіальної ворожнечі проти теперішньої військової системи і задля браку довіри до теперішнього правительства треба відкинути предложене. Оба бесідники виступали головно проти того, щоб давати почин до вибуху війни.

Посол Трильовский в своїй бесіді скаржив ся на лихе поведене з рускими жовнірами. Він згадує, що є замір винаймати державні добра в Галичині кравому виділові, через що попали би ся три чверти міліона селян на будуче під ще тяжшу зависимість шляхоцького панованя. Було би безправностістю в сій хвилі підбурювати руский наряд, коли можливо, що рускі жовніри мали би проливати свою кров за державу, яка нехтує в такий злочинний спосіб руский наряд Русини не можуть голосувати за предложеном контингенту рекрутів, тому що військові власти уживають часто руских воєків таки проти руского народу, щоби забивати рускому народови

самим числом країв немов, механічною силою міліона кінських сил — в тім разі ми не розпоряджаємо тим, чого вам потрібно. Для мого ідеалу вистарчив би світ, де приступ до майна був би більший кождому чоловікові доброї волі, де кождий мав би можливість збирати те, що посіяв, де ніхто не збогачував би ся на кошті другого, але де все-ж таки всі хіснували би ся працею найліпших людей.

А сей світ, як я кажу позволяє здійснити спілкова організація, не зараз і для всіх, але малою драбиною, та в спілках, які вона творить, бо вона подає всім тим средства, що хочуть поліпшити свою судьбу і разом судьбу своїх спільників — я розумію тих, котрих воля не обмежує ся на плятонічне желане.

Давізію нашій спілці в Нім є вінета, що представляє дві тісно злучені руки з сею написею: „Кождий за всіх, всі за кождого“ А кому ж виходить особливо ся максима на пожиток? Чи сильнішим. Певно, що ні — ті зуміють ся самі собі помочи — а противно слабшим: не тим, що вже підійшли кілька щаблів в гору, а тим, що стоять ще в долині а котрі мусять вхопити ся сильнішою рукою. Не треба представляти собі справді спілкову організацію під видом корби, що піднімає масу механічною та неборною силою, а під видом драбини котрою кождий підлізає в гору за помочію рук і ніг, на котрій всі, що знаходять ся в горі простягають руку тим, що стоять в долині, та котра, немов драбина, яку Яків видів у сні, опирає ся о тверду землю а вершком сягає неба!

А ви-ж думаєте, що коли ви волієте за середство революцію, коли би навіть припустити, що

его виборче право. Бесідник оповідає, що чув від підфіцера Дрогомірецького, як в его компанії уживано в поході з 1878 р. і розжарених байонетів до катованя Босняків (оклики протесту).

Міністер краввої оборони кричить: Не оповідайте такі байки се брїхня! Так не можна говорити з послами! Я не стерплю, щоб тут накидувано ся на армію. Се брїхня! Я досить на слухав ся, але такого закиду на адресу армії не стерплю. Я Вам скоро відповім (Тут з одного боку живі оплески, з другого-ж оклики протесту Русинів і ческих радикалів)

Посол Трильовский: Згаданий підфіцир брав особисто участь в окупації на се даю слово чести, що все тут мною сказане чув я від него самого перед кількома роками (голоси: він вас обрєзав). Міністер краввої оборони відпер рішучо закиди посла Трильовського, кажучи, що такі річі неможливі у австрійській військ. Як прийде до війни, то рускі полки покажуть руским послам, що войи з тим не годять ся, що сказали Русини в палаті послів. Вони зроблять знаменито свій обовязок так як кожда инша нація. Міністер має про Русинів далеко ліпшу думку, як їх власні послы, і сю віру ніхто не встані йому відобрати (гучні оплески).

Заграничний огляд.

Сербія не вступає в Санджак.

Білгород, 16. марта. (Кб.) Міністер заграничних справ приказав сербському послові в Царгороді спростувати поголоски, розширені в порті, про напад, який задумує Сербія зробити на Новобазарський—Санджак. Сербія навіть і думати не хоче про такі авантури.

Мильованович у Форґача.

Білгород, 16. марта. (Кб.) Міністер заграничних справ Мильованович відвідав по полудни австро-угорського амбасадора, при якій нагоді по перший раз обговорювано поважно характер сербської відповіді.

В дипломатичних кругах засуджують односторонню сербську відповідь, бо она йде в розріз з дотеперішніми заявами сербських міністрів, з яких можна було надіятися мирного залагодження спору. Навіть Росія мала порадити Сербії заняті дуже прихильне становище супроти австро-угорської ноті. В сербських кругах панує вдоволєне з відповіді, якою спрещизовано ясно становище Сербії.

революція віднесе побіду, що тоді не буде також меншість покликана до того, мати з неї хосен. Єдина ріжниця в тім, що можна би побоювати ся, щоб то не було тоді меншість звинних і інтригантів, котра буде з того мати хосен, а не меншість щирих людей, бо та меншість вже давно окупить кровю побіду свої партії.

Не вистарчає, аби щирі спілководи подали руку менше щирим, треба підперти і тих, що стоять поза спілкою, чужих і рівнодушних. Не треба, щоби спілка осталась домом для одної церкви, або для одної партії, або для одної класи. Треба отворити двері для всіх і запросити всіх, аби вступили. Спілки продукційні мусять замикатися самі в собі, бо число робітників, яке може зайняти яке небудь підприємство не є необмежене, а є противно точно ограничене насамперед ринками збуту, а особливо капіталом.

3. Кооперативи а синдикати.

Отсе всі аргументи, звернені проти спілкової організації; я не трактував їх зі зневагою Вони мають достаточну вагу, щоби нас заставити до думаня а не до відступлення.

Та тепер маю щось иншого сказати. Коли-б навіть хотів хтось сі критики уважати узадачними, а відповіді, які я поспробував дати, не існуючими, то мене се не дуже зворушилоб. Спілки мають дійсно в моїх очах користь, про котру я ще не говорив, а яка стоїть понад сею цілою дискусією.

(Конець буде).

Берлінська преса про сербську ноту.

Берлін, 16. марта (Кб.) Тутешні часописи уважають сербську відповідь зовсім не задовольною і констатують, що ситуація погіршила ся.

Білгород, 16 марта (Кб.) Скупштина прийняла в першій читанні законопроект в справі мінімальної тарифи.

Сербська відповідь.

Білгород, 15. марта. (Кб.) Міністер заграничних справ др. Мільованович завізав телеграфічно сербського амбасадора у Відні передати австро-угорському правительству відповідну заяву у відповідь на ноту австро-угорського амбасадора в Білгороді з 6. марта б. р.: В циркулярній депеші сербського правительства з 10. марта 1909, яку передано також австро-угорському правительству, зпрецизувало сербське правительство своє становище в босно-герцеговинським питання і констатувало, що Сербія, виходячи з того становища що правні відносини між Сербією а Австро-Угорщиною остали незмінені, бажає сповняти далі сусідські обов'язки і підтримувати на підставі взаємності з сусідною монархією далі відносини, які полягають на обопільних матеріальних інтересах.

На підставі того сербське правительство той думки, що відповідає-би не лиш матеріальним інтересам обох держав, але й ситуації, яка повстала через заключення договору з попереднього року і через його затвердження в Сербії законною дорогою коли-би правительства Австро-Угорщини предложили парламентам сей торговельний договір до прийняття, хотів вже минути назначений речинець для його ратифікації.

Коли-би Австро-Угорщина не могла задля браку часу або задля парламентарних відносин закласти торговельного договору до 31. марта 1909, тоді сербське правительство готове згодити ся на те, щоб продовжено важність сего договору провізорично до 31. грудня 1909.

Болгарско турецка згода.

Софія, 16. марта. (Кб.) Досі не відомо нічого про повідомлене з Петербурга, вислане болгарському правительству, про затвердження турецько-болгарської угоди; в дипломатичних і політичних кругах сумніваються ся о сій.

НОВИНКИ.

Чернівці, 16. марта 1909.

Календар. Середа 17. (4.) Герасима, Юліяна, рим. Гертруди Д. Схід сонця 6 год. 13 мін., захід 6 год. 6 мін. — Четвер 18. (5.) Конана, Марка, рим. Едварда М. Схід сонця 6 год. 11 мін., захід 6 год. 7 мін.

Галицька кацапня валить ся. Перед кількома днями скликали москвофільські послы до ради державної і краєвого союму на 16. с. м. довірочну нараду у Львові, щоби узяти справоздане з своєї діяльності. По сій оголошено одержали заступники обох клубів письмо від голови "Народного Союзу" д-ра Дудикевича, в яким сей протестує проти скликання наради і заявляє, що они не мають до сего права. Тому послы Ганчаковський, о. Давидяк, Глібовицький, о. Колпачкевич, Король, Крипичкий, Курплович і Трач заявляють в "Галичанині", що они не будуть підчинювати ся на будуче жадним розпорядженням д-ра Дудикевича і будуть собі так поступати, щоби вийшло на користь "русскому" народови. Як бачимо ідуть одні гойса, другі чала. Не диво, що галицька кацапня валить ся.

Димісія шк. інсп. Кайндля. Шк. інсп. Кайндль заявляє в тутешніх часописах, що чутка, будьто би він дістав з шкільної краєвої ради якесь ухилене, не опирає ся на правді, бо ті школи, в яких має приватні години, він не інспекціонує. Подане о димісію відтягнув.

Правничо історичні іспити відбули ся від 3. до 13. марта с. р. Ставило ся 39 кандидатів, з котрих здало 6 з відзначенем, 6 з добрим успіхом а 13 з достаточним. 8 кандидатів репробовано на півроку, а 6 відтягнуло ся від іспиту.

Шкільні оплати в середніх школах. Як довідуюмо ся з "Wiener Ztg." міністер просвіти граф Штіргк зарядив, щоби зредатовано нові приписи, що відносять ся до оплати в державних середніх школах. Як звісно, міністеріальним розпорядженням з 11. червня 1908 що до іспитованія і класифікованія в середніх школах змінено значно існуючі в се-

редніх школах норми дотично нот з обичаїв, пильності і поступу. Тепер залишає нота з обичаїв у річнім свідомстві, даліше не уділяєть ся ноти з загального поступу, а скалю нота з "поведенія" і "поступів в поодиноких предметах" скорочено. Зрештою на низшій ступені ученик, що дістав ноту "недостаточний", може під деякими умовами бути уважаний за "взагалі здібного до „промоції“". До тих змін в класифікаційних приписах примінено тепер також постанови про оплату в державних середніх школах. Вимір оплати не змінено. Незаможним публичним уч. І. кл. заплата чесного може бути відложена до кінця І. півроку, коли дістануть з обичаїв одну з двох перших нот приписаної скалі ("дуже добрий" або "добрий"), а зі всіх обов'язкових предметів науки (з виїмком гімнастики) найменше ноту "достаточну". Та постанови являєть ся значною підмогою, бо після до тепер обов'язуючого міністеріального розпорядження з дня 6 мая 1890 р. для відложення заплати чесного з огляду на поступ у всіх обов'язуючих предметах науки була вимагана бодай одна нота "здовольючий". Нові приписи що до увільнення від оплати чесного не є принципіально острійші, ніж приписи міністеріального розпорядження з дня 12 червня 1886 В. д. з. ч. 100. Увільнене від оплати чесного може бути уділене всім справді незаможним публичним ученикам, котрі в останньому півроці виказують з "поведенія" одну з двох перших нот після приписаної скалі, а в поступі науки останнього півроку осягнули ступень "добрий". Притім в ніякім випадку не можна жадати ліпшої ноти, ніж "достаточний"; в другім півроці вистарчає, оскільки входить в гру ступень низший, коли ученика признано "взагалі дозрілим до посунення наперед". Увільнені від заплати половини чесного будуть і даліше допускати ся. Нове розпоряджене входить в життя зараз.

На село людей дурити. Ся приповідка, практикуєть ся в теперішніх часах дуже часто. До нашого села прийшов якийсь Николай Коваженюк омотричний дозволами властей і з паперами, на котрих видніє печатка: "Печатъ чина приходского въ Шляховъ", пообдурював селян, будто він збирав гроші на будову нової каплиці в Сучаві, а хто дасть ему 2 К. той дістане образ святаго в золотих рамах з музикою і що за того жертводавця буде відправляти ся 12 служб в монастері. Богато людей дали по 2 К. і очікували нетерпеливо тих образів. Образи поприходили, але за післяплатою 10 К. і 12 К. а в дійсній вартості 5 до 6 К. Люди заколотались що діяти і де шукати за тим добродієм, щоби ему вже й дарувати тих 2 К. лише щоби не доплачувати більше. Та добродій помандрував в далішні сторони Буковини дурити нарід.

Християнсько-соціальний посол в Чернівцях. Передучера в вечер приїхав до Черновець христ.-соціальний посол Ернст Шнайдер; вчера удав ся він до краєвого маршалка барона Василька і розмовляв з ним довгий час. Опісля відвідав п. Шнайдер рим. кат. прелата Шміда, оглянув будинок резиденційний і відїхав полуднішнім потягом назад до Відня. Здав ся посол Шнайдер хотів поінформувати ся о силах христ. соціалів на Буковині.

Затроїлись горілкою Господар Людвик Тот з Межи-Керштин (Угорщина) купив в місті Гросвардайн спиритусу і приправив собі горілку. Коли він той горілки напив ся, то умлів і за пару годин помер. Справили ему похорон з парастасом і розуміє ся пиди той горілки, що покійник наготовив, бо они дасть ся певно не знали, що Тот якраз від той горілки помер. Парастас відбув ся вечером, а до раня померло було від горілки пять осіб, а однадцять незабавком їм посліднують.

Трагічна смерть. Дивна пригода лучилась сими днями львівському адвокатуви др. Косіньському. Він лежав слабій на грудний катар і кашель і хотів напиться з фляшечки бром, средства проти кашлю. Але що на столику стояло більше фляшечок з ріжними средствами, то хорій взяв місто фляшечки з бромом, фляшечку з амоняком Амоняк, якого напив ся зробив своє і др. Косіньський за кілька хвиля віддав жите.

Оповістки, іменованія і т. п.

3 тов. „Жіноча Громада“ в Чернівцях. Другий відчит заходом черновецького кружка „Жіночої Громади“ відбуде ся в четвер 18. с. м. в великій салі „Народного Дому“ о 5-й годині по пол. на тему: „Нові жіночі заводи“, п. др. Климентини Ганкевич. Просить ся о численну участь.

Весняні загальні збори читальні в громаді Луках відбудуть ся дня 28. марта 1909, о 3 год. по полудні в домі Василя Зборовського з таким дневним порядком: 1. прочитане протоколу тогінних загальних зборів, 2. справоздане виділових з діяльності за рік 1908, 3. установлене членських вкладок на рік 1909, 4. вибір виділових і їх заступників, 5. вільні внески. — *Олександр Іванців*, голова читальні.

Із штуки і літератури.

Репертуар м. ского театру. Середа, 17. марта, бенефіс Ганса Арнольда при співучасті п. д-ра

Віцентовича „Rigoletto“, опера Вердого в 4 діях. Четвер, 18. марта новість по раз другий „Der tapfere Soldat“, оперета Оскара Штрауса в 3 діях. Пятниця, 19. марта в останній „Der fidele Bauer“, оперета Фалі з прольогом в 2 діях. Субота, 20. марта (по пол.) для учеників „Faust“, трагедія Гетого в 5 діях, (веч.) новість по раз перший „Die Tippmamsell“, оперета Р. Раймана в 3 діях. Неділя, 21. марта (по пол.) до половини знижені ціни по слідній раз „Ein Walzertraum“, оперета Оскара Штрауса в 3 діях, (вечером) новість по раз другий „Tippmamsell“, оперета Р. Раймана в 3 діях.

„Die schöne Galathé“, „The Hand“, „Babuschka“. Управа черновецького театру хотіла подати ріжнородні вистави, назначила на суботу і слідуючі три дні дрібніші річи, заангажуючи в тій цілі „Wunderkind“ Руді Фрізе. Однак публіка не дуже цікавилась сєю виставою, бо першого вечера був театр до половини порожній, а й слідуючі рази не було ліпше. Глядачам здавало ся, що вони не в театрі, який носить імя Шілера, але в якійсь „Variete Wartenberg“. Актори однак грали бездоганно, їх не трафляє отже ніякий закид. Сказане відносить ся до першої штуки „Die schöne Galathé“. В протих двох нумерах любила ся публіка грою малої Руді Фрізе, якої виступи гучно оплескувано. Головно подобала ся гра сїї дитини в „Babuschka“; іменно єї знаменитий танець, видно було, що не дармо назвали Руді Фрізе „Wunderkind“. Однак — ніде правди діти — се не належить до театру, а скорше де инде, де виступають і коні і пси і всілякі Августі. По моїй думці ся проба такої вистави не була щаслива. Черновецька публіка любить звичайно менше поважні річи, але суботніша вистава таки не припала їй до смаку. Подібне діяло ся за Ранценгофера, коли то було виставлено циркову штуку „Wolf Ber Pfefferkorn auf Reisen“ і від тоді аж до тепер не було таких вистав, і пожадано, щоб таки більше й не було. — (id).

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 16. марта 1909.

Будапешт, 16. марта. (Кб.) Президент міністрів др. Векерле відїхав до Відня. — Деревляний міст, що веде коло міста Шольнок через Тису, завалив ся під напором ледових криг.

Рим, 16. марта. Результат 75 тіснійших виборів ось який: Вибрано 43 прихильників конституції, 6 республіканців, 1 соціаліста і 1 катол. соціаліста.

Софія, 16. марта. (Кб.) Турецько-болгарську угоду вже затверджено. Турецька акцептує 125 мільонів яко відшкодоване, з чого більшу часть має східна желізниця покрити. Росія счеркає з повисше згаданої суми відповідне число рат воєнного відшкодованя.

Петербург, 16. марта. (Кб.) Поліція відкрила вчера склад оружя революціонерів і забрала 40 револьверів і 30.000 патрон. Арештовано 2 особи.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 15. марта 1909 за 50 нгр.

Пшениці	12.75—13.—
Жита	10.——10.20
Ячменю броварного	8.—— 8.25
Вівса	8.—— 8.20
Кукурудзи, пріма	7.—— 7.25
Кукурудзи, нової	7.60— 8.30
Пшеничної соломи	5.50— 5.60
Житної соломи	5.60— 5.80
Спіритусу (10.000 процент. літрів)	40.50—49.25

РУСКА КАСА ○ РУСКА КАСА

тов. зареєстроване з ограниченою порукою в Чернівцях.

Одинока свого рода українська фінансова інституція на Буковині. — Приймає вкладки щадничі і опрочентовує їх на 5%. — Най вносить 40 К і платимо 6%, вписове 2 К. — Родимий! Хай клич „свій до свого“ відібає ся голосним відгомоном по цілій Буковині і най кожний, що почував себе щирим патріотом-Українцем складає своєї ошадності в Рускій Касі.

Прієднуйте нам нових членів. Дирекція.

Весняні загальні збори каси пож. і шадничої для громади Лука, відбудуться дня 28. марта 1909 о 2. год. пополудни в читальнянім домі з слі-дуючим дневним порядком: 1. Про-читане протоколу попередних загаль-них зборів. 2. Справоздане касове і білянс за рік 1908. 3. Вибір старшини і ради надзорчої. 4. Стопа процентова. 5. Назначене платні для касиера. 6. Вільні внесення. *Александр Іванців*, на-чальник.

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Ошихіби, відбудуться дня 28. марта 1909 о 1. год. пополудни в домі Мафтея Бабюка. На днев-ний порядок приходить: Вибір одного члена старшини. *Миронович Николай*, заступник начальника.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Шипинці, відбудуться дня 28. марта о годині 2. пополудни в сали „Народного До-му“ з отсим порядком нарад: 1. Про-читане протоколу з попередних загаль-них зборів. 2. Справоздане касове і бі-лянс за рік 1908. 3. Вільні внесення. *Іван Михальчук*, начальник.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Люди-Го-рича, відбудуться дня 28. марта 1909 о 2. годині пополудни в льокалі сто-варишених з слі-дуючим дневним по-рядком: 1. Відчитане протоколу з по-передних загальних зборів. 2. Спра-воздане старшини і білянс за рік 1908. 3. Вибір касиера і назначене ему плат-ні. 4. Вибір деяких членів старшини евентуально ради надзорчої. 5. Вільні внесення і запитання. *Пентелей Скрипник*, начальник.

Звичайні весняні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Во-вчинці, відбудуться дня 28. марта 1909 о 2. годині пополудни в льокалі стоваришених з отсим дневним поряд-ком: 1. Відчитане протоколу з попе-редних загальних зборів. 2. Спра-воздане касове і білянс за рік 1908. 3. Евентуальний вибір старшини. 4. Евен-туальний вибір касиера і ради надзор-чої. 5. Вільні внесення. *Юрій Вінтонюк*, начальник.

Перші загальні збори каси пож. і шадничої для громади Маморниці, відбудуться дня 28. марта 1909 о 1. годині пополудни в домі господаря Тодера Білачука з таким дневним по-рядком: 1. Пояснене статута. 2. Уста-новлене найнижшої квоти і речинців виповідання шадничих вкладок. 3. Озна-чене найвисшої квоти позички, яку старшина зглядно надзорча рада може-признати одному членови. 4. Означене процентової стопи для шадничих вкла-док і для уділюваних позичок. 5. Озна-чене висоти кавцій зглядно рада по-руки, яку має дати касиер. 6. Ухвала в справі запомоги красвої. 7. Вибір ради надзорчої. *Альбін Аксентович* нач.

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Неполоківці, відбу-дуться дня 28. марта 1909 о 1. год. пополудни в власнім будинку з слі-дуючим дневним порядком: 1. Спра-воздане касове і білянс за рік 1908. 2. Ухвала що кождий член каси му-сить належати до місцевої читальні „Рускої Бесіди“. 3. Ухвала що належні відсотки від паїв відступають члени на сплату довгу власной хати. 4. Ви-бір двох членів надзорчої ради. 5. Ви-бір касиера і назначене для него плат-ні. 6. Вільні внесення. *Стефан Шильгуй*, начальник.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть NERVOL

„Назва правно забезпечена“
аптекара др. Ю. Францоца

в Терополі.

Се є знамените усмиряюче средство до
натираня против всяких ревматичних
болей, простуджених, ломаних костей, пле-
чий гістця і нервових недуг. Прошу ува-
жати на напис „Nervol“ і не при-
мати ніяких „Нервотинів“

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фля-
шочок) 8 кор. з оплатою і опакowaniem.
Тисячки листів з подякою. — Вислака
2 рази денно до всіх країв.

В Чернівцях на складі у Шміда
і Фонтіна, в Селетині в дрогерії
медичиналий Стерншуса.

19 (—)

Русини! Ждайте у всіх трафі-
ках, торговлях і кра-
мницях лише **тут і паперців**
з **першої галицько-руської**
фабрики Евгена Білін-
ського в Збаражні. — З доходу
сеї фабрики йде 35% на будову
церкви в Сенаві, 10% на школи і
бурси Тов. педагогічного, а 5% на
сироти і вдови по євасценниках.
— Держім ся покляку: **Свій до свого.**

138 (—)

Друкарня тов. „Руска Рада“ в Чернівцях
пошукує

Практиканта.

Вимагає ся: укінчений 14 рік життя,
укінчена І. класа гімназияльна або ре-
альна, знане рускої і німецької мови,
і євдіоцтво лікаря, що петент є зо-
всім здоровий. — Близші інформації
уділяє заряд, в канцелярії друкарні
при улиці Петровича ч. 4.

Ukrainische Rundschau

одинок українська часопись на німець-
кій мові, що заступає інтереси україн-
ського народу перед культурним єв-
том, виходить раз на місяць в обємі
48 сторін з додатками і коштує на рік
лише 8. Кор. Є обовязком кождого ін-
тєлігентного Русина передплачувати сю
часопись. Адреса редакції і адміністра-
ції: Wien XVII 3 Frauenfelderstrasse, 2.

24 4—40 н.

Молочне мило

лелійне з коником

найлагіднійше мило для шкіри
і проти виприсків соняшних.

Всюди до набутия.

Союз руских хліборобских спілок на Буковині „Селяньска Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

повідомляє, що він отворив в себе осібний

Відділ ха вадкі і кавцкі

і перебирає зложуване вадий і кавций але лиш у публич-
них корпорациях або до рук власників великої посілости
земельної в пупілярних цінних паперах під дуже догід-
ними условиями. Близші інформації даємо в нашій кан-
целярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарна.

Найперше і найбільше буковинське етаблїсема в тій галузі.

Хемічна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОВИ, унїс мів ріжнородних материй, як: футер, материй на меблї, гардинок, занавісок, портїер, рукавичок Glacé і корунок.

Специяльність: Хемічна пральня і фарбарня
шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і зна-
менита пральня фїранок ріжного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка:

ул. Руска ч. 15.

Мірні ціни.

Філія:

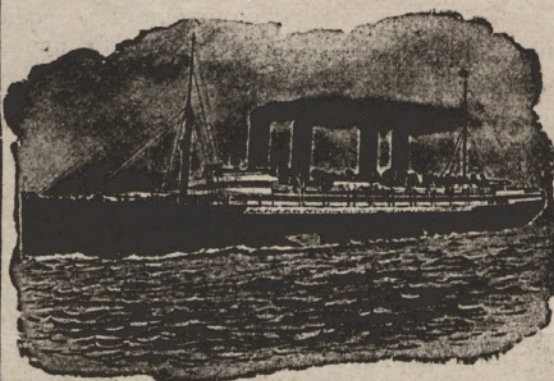
ул. Кручена ч. 1а
теперішня ул. Д-ра Райса.

Виконане без закиду.

169 (—) Замовлення з провінції сейчас.

Цінники даром і оплатно.

Купуйте лиш у своїх людей!

Новоотворене

Високою
п. к. красвою управою кон-
цесіоноване

Міжнародне Бюро Подорожи

„СВІТ“

Стрецький і С-ка

в Чернівцях (Буковина), улиця Кохановского число 1.
165 (—) видає карти корабельні до

Канади, Сполучених Держав (Америки),
Аргентини, Бразилії, Азії, Африки
і т. д. і т. д.

Карти на желїзницї європейські, канадійські та американські.
Карти на спальні вози. — Карти прогулькові та окружні.

Купуйте лиш у своїх людей!

Г. Арльт в Хшанові

найбільше підприємство в краю для будови і доставки машин
до виробу цементових дахівок, цегол і цеголок на помости
припоручає удосконалені, сильно збудовані

машини до виробу цементових дахівок

169 (16—23) 3 в м.

а імені:

найновішої конструкції машини „Модель 1609“ відзначену на чи-
слених заграничних виставах;
загально звані в краю машини „Імперіаль Реформ і Гладку“;
машини до виробу цементових цегол і цеголок на помост,
формы до виробу рур каналізаційних і керничних.

Фарбу, оливу і цемент.

Усьо по найнижших цінах, на догідних услївах сплати.

На жадане вислаю франко цїнник і докладний опис кождої машини.

Із зголошеннями прошу звертатись так:

Г. АРЛЬТ, ХШАНІВ.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улиця Руска ч. 8.

За редакцію відповідає: Віктор Строч.